

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.37.338/2011/6.szám

A Kúria a dr. Papp János ügyvéd által képviselt felperesnek a Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség alperes ellen védett terület eredeti állapotának helyreállítása tárgyában hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. február 9-én kelt 4.K.22.449/2010/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 4.K.22.449/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A helyrajzi számú ingatlan védett természeti terület, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület. A Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség közérdekű bejelentés alapján 2009. november 30-án helyszíni ellenőrzés tartott és megállapította, hogy a védett terület művelési ágát megváltoztatták, az eredetileg szántó művelési ágú területen akác és magyar kőris fafajokból álló, két éves telepítés található. Az eljárás során tisztázásra került, hogy az ingatlan 2010. január 29-én megosztásra került, az ingatlanból

kialakultak a és helyrajzi számú ingatlanok. A 2010. június 28-án tartott ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy az akácos telepítés a és helyrajzi számú területeket érinti. A helyrajzi számú ingatlan öröklés jogcímén a felperes tulajdonába került.

Az elsőfokú hatóság - megismételt eljárásban - a 2010. augusztus 5-én kelt 12615-1/2010. számú határozatával kötelezte a felperest, hogy a helyrajzi számú védett terület eredeti állapotát állítsa helyre, a területen található akác faegyedeket maradéktalanul távolítsa el, az akác gyökérsarjról történő szaporodását akadályozza meg, továbbá fizessen meg 11.813 forint eljárási költséget. A határozat indokolása szerint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 31.§-a alapján tilos a védett természeti terület állapotát megváltoztatni. Az érintett területen található fafajok közül az akác nem őshonos, invazív terjedésre hajlamos faj, amely a védett természeti terület állapotát terjedésével kedvezőtlen irányban változtatja meg, az akác ezért a területen nem telepíthető, nem tartható fenn, emiatt azt maradéktalanul el kell távolítani a Tvt. 33.§ /3/ bekezdése alapján, mert védett természeti területen erdőtelepítés kizárólag őshonos fafajokkal végezhető. Mivel a védett terület művelési ága maradandóan megváltoztatásra került, az eredeti állapot helyreállítását kellett elrendelni a károsodott védett természeti terület helyreállítása érdekében.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2010. szeptember 29-én kelt 14/5099-2/2010. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletével elutasított. Megállapította, hogy a védett természeti terület állapotát megváltoztatták, amikor a területre akácot telepítettek és ezzel hátrányt okoztak a védett természeti területben. A változás jelentős mértékű és hátrányos, amely ellentétes a védetté nyilvánítás céljával és a Tvt.-vel elérni kívánt céllal, így a természeti táj megőrzésével, a károsodás megakadályozásával, mérséklésével vagy elhárításával. A felperesnek az akác tizenöt éves koráig, a gazdasági vágásérettségéig a területen való fennmaradása iránti gazdasági érdeke nem méltányolható érdek, nem vehető figyelembe a döntéshozatalnál. A Tvt. 31.§-a kógens rendelkezése folytán tilos a védett természeti terület állapotát megváltoztatni, a telepítésre is csak kizárólagosan őshonos fafajokkal kerülhet sor. A terület műveléséhez, hasznosításhoz való jog a tulajdonjogból fakad, azonban ennek gyakorlása során is be kell tartani a terület hasznosítására vonatkozó szakmai, erdőgazdálkodási szabályokat, illetve a területet a művelési ágnak megfelelően lehet csak hasznosítani. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes megalapozott

határozatot hozott a Tvt. 77.§-ában foglalt szankció alkalmazásával.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet és az alperesi határozat, valamint az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint a Tvt. 77.§-a alapján a szankció alkalmazására mérlegelési jogkörben kerülhet sor, ezért a hatóságnak és a bíróságnak is mérlegelnie kellett volna, hogy van-e a felperes számára kedvezőbb szankció alkalmazására lehetőség, így a szükségesség és az arányosság alkotmányos alapelveire figyelemmel kellett volna az enyhébb szankció alkalmazása mellett döntenie, a Tvt. 33.§ /7/ bekezdése szerint. Az akác facsemeték kivágása most 300.000 forint/ha költséget jelentene, míg a 15 éves kort elérő akácos kivágása esetén kb. 1.000.000 forint haszon lenne realizálható hektáronként. Álláspontja szerint az akácos terjedése megakadályozható akként, hogy az akácfákat 15 éves korukban kivágják, illetve a sarjról való terjedés a terület körbeszántásával megakadályozható, ezért nem indokolt az eredeti állapot helyreállításának elrendelése. Utalt arra is, hogy a közvetlen környezetben több nem őshonos fafajokból álló akácerdő is található, amelynek kapcsán intézkedés nem történt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ /2/ bekezdése és 275.§ /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felperes által hivatkozott Tvt. 77.§-a az eredeti állapot helyreállítását mérlegelési jogkörben teszi lehetővé alkalmazni, azonban arra figyelemmel, hogy a védett természeti terület állapotának megváltoztatása tiltott a Tvt. 31.§-a alapján, továbbá a Tvt. 33.§ /3/ bekezdése értelmében védett természeti területen erdőtelepítés kizárólag csak őshonos fafajokkal történhet, a perbeli esetben e kógens törvényi rendelkezések megsértésével telepített akácos alapvető természeti értékeket károsít, illetve károsodással fenyeget. Az akácos az ellenőrzéskor két éves telepítésű volt. A facsemeték a felperes gazdasági érdekéből fakadó 15 éves korban fennálló vágásérettséget még sokáig érik el, ezért az invazív fafaj több évig való fennmaradása nem engedélyezhető. Az akác fafaj nem őshonos fafaj, a védett természeti területen továbbá olyan invazív terjedésre hajlamos, amely a védett természeti terület állapotát a terjedésével kedvezőtlen irányba

befolyásolja. A felperes által hivatkozott körbeszántás sem eredményezhet felmentést a kógens szabályok megsértése következményeinek alkalmazása alól. A felperes által hivatkozott fokozatosság és arányosság elvére figyelemmel alkalmazni kívánt Tvt. 33.§ /7/ bekezdése kapcsán a Kúria rámutat, hogy ezzel a rendelkezéssel a védett természeti területen levő, nem őshonos fafajokból álló erdőben a természetközeli állapot kialakítására írható elő a megfelelő intézkedés megtétele. A természetközeli állapot fogalmát a Tvt. 4.§ d/ pontja határozza meg. E szerint természetközeli állapot az az élőhely, táj, életközösség, amelynek kialakulására az ember csekély mértékben hatott (természeteshez hasonlító körülményeket teremtve), de a benne lejátszódó folyamatokat többségükben az önszabályozás jellemzi, de közvetlen emberi beavatkozás nélküli is fennmaradnak. A perbeli esetben a természetközeli állapot fennállása nem állapítható meg, annak elérése sem lehet az akácfafaj fennmaradásával megteremthető. A perbeli esetben jogellenes emberi beavatkozás által létrejött állapotról van szó. Engedély nélkül került a védett terület művelési ága megváltoztatásra, amely maradandó változást eredményezett. Engedély nélkül telepítettek a területen akác és magyar kőris fafajokból erdőt. A Kúria álláspontja szerint enyhébb szankció kiszabására nem volt lehetőség, az eredeti állapot helyreállításáról kellett rendelkezni a Tvt. 77.§-a alapján.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet, amely a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, a Pp. 275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a döntés meghozatalánál a bíróság nem lehetett figyelemmel arra, hogy az ingatlan környezetében található több akácerdő tekintetében a felperesi hivatkozás szerint hatósági intézkedés nem történt, mert a bíróság hatásköre a Pp. XX. fejezete szerinti eljárásban csak a keresettel támadott határozat törvényességének felülvizsgálatára terjed ki.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 78.§ /1/ bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati perköltsége megfizetésére, továbbá a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ /2/ bekezdése alapján.

, 2012. április 16.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán sk. bíró

A kiadmány hitelével

bíróági írnok